

Інститут ядерних досліджень НАНУ

ФІЗИКА НЕІДЕАЛЬНОЇ ПЛАЗМИ

Семінарське (практичне) заняття #6

Модуль #2

Квантова неідеальна плазма

6. Метод функцій Гріна

6.1. Загальне

Середнє
$$\langle AB \rangle = \frac{\text{Sp } AB \exp(-\beta H + \alpha N_{\text{оп}})}{\Xi}$$

Кореляційні функції
$$\langle A(t) B(t') \rangle \quad \langle B(t') A(t) \rangle$$

Запізніла та випереджуюча функції Гріна

$$\begin{aligned} \langle \langle A(t); B(t') \rangle \rangle_a^r = & \mp \frac{i}{\hbar} \theta(\pm t \mp t') \langle A(t) B(t') \rangle \pm \\ & \pm \frac{i\eta}{\hbar} \theta(\pm t \mp t') \langle B(t') A(t) \rangle; \end{aligned}$$

$$A(t) = \exp \left[\frac{i(H - \mu N_{\text{оп}}) t}{\hbar} \right]$$

6. Метод функцій Гріна

6.2. Властивості $t - t'$.

$$F_{BA} = \langle B(t') A(t) \rangle, \quad F_{AB} = \langle A(t) B(t') \rangle$$

$$i\hbar \frac{d}{dt} \langle\langle A(t); B(t') \rangle\rangle = \delta(t - t') \langle AB - \eta BA \rangle + \\ + \langle\langle [A, H - \mu N_{\text{оп}}]_-(t); B(t') \rangle\rangle.$$

6. Метод функцій Гріна

6.3. Фур'є перетворення

$$\langle\langle A; B \rangle\rangle_E = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{+\infty} \langle\langle A(t); B(t') \rangle\rangle \exp \frac{iE(t-t')}{\hbar} d(t-t'),$$

$$\langle\langle A(t); B(t') \rangle\rangle = \int_{-\infty}^{+\infty} \langle\langle A; B \rangle\rangle_E \exp \left[-\frac{iE(t-t')}{\hbar} \right] d \left(\frac{E}{\hbar} \right)$$

$$E \langle\langle A, B \rangle\rangle_E = \frac{1}{2\pi} \langle AB - \eta BA \rangle + \langle\langle [A, H - \mu N_{\text{оп}}]_-; B \rangle\rangle_E.$$

6. Метод функцій Гріна

6.4. Фур'є перетворення

$$F_{BA}(t, t') = \int_{-\infty}^{+\infty} J(\omega) e^{-i\omega(t-t')} d\omega;$$

$$J'(\omega) = J(\omega) \exp(\beta\hbar\omega)$$

$$G(E) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{+\infty} [\exp(\beta\hbar\omega) - \eta] J(\omega) \frac{d\omega}{E - \hbar\omega}$$

$$J(\omega) = \frac{i}{\exp(\beta\hbar\omega) - \eta} \lim_{\varepsilon \rightarrow +0} [G(\omega + i\varepsilon) - G(\omega - i\varepsilon)].$$

6. Метод функцій Гріна

6.5. Оператори. Замкнена система

Одночастинковий

$$\Omega = \sum_i \Omega_i^{(1)} + \frac{1}{2} \sum_{i,j} \Omega_{ij}^{(2)}.$$

Двочастинковий

$$\Omega = \int di di' \langle i | \Omega^{(1)} | i' \rangle a^+(i) a(i') + \\ + \frac{1}{2} \int di dj di' dj' \langle ij | \Omega^{(2)} | i' j' \rangle a^+(i) a^+(j) a(j') a(i').$$

$$\Omega_i = -\frac{\hbar^2}{2m} \nabla_i^2 + U(r), \quad \Omega_{ij} = V(r_{ij}),$$

$$\Omega = \sum_{\mathbf{k}} \frac{\hbar^2 k^2}{2m} a_{\mathbf{k}}^\dagger a_{\mathbf{k}} + \frac{1}{v} \sum_{\mathbf{k}, \mathbf{q}} U(\mathbf{q}) a_{\mathbf{k}}^\dagger a_{\mathbf{k}-\mathbf{q}} + \frac{1}{2v} \sum_{\mathbf{k}, \mathbf{k}', \mathbf{q}} V(\mathbf{q}) a_{\mathbf{k}}^\dagger a_{\mathbf{k}'}^\dagger a_{\mathbf{k}'+\mathbf{q}} a_{\mathbf{k}-\mathbf{q}},$$

$$U(\mathbf{q}) = \int d^3r \exp[-i(\mathbf{q} \cdot \mathbf{r})] U(r), \quad V(\mathbf{q}) = \int d^3r \exp[-i(\mathbf{q} \cdot \mathbf{r})] V(r).$$

6. Метод функцій Гріна

6.6. Оператори

Задача $\Omega^{(2)} = 0$,

Довести

$$\langle n_k \rangle = \langle a_k^+ a_k \rangle = \frac{1}{\exp [\beta (\varepsilon_k - \mu)] - \eta}$$

$$H - \mu N_{\text{оп}} = \sum_n (\varepsilon_n - \mu) a_n^+ a_n$$